

Kmetijski list

Glasiło „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
celoletno K 50.—
pololetno 25.—
Posamezna številka 1.—

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:
1 mm inšratnega stolpca stane za:
male oglase K 1.—
uradne razglase 150.—
reklame 2.—

Uredništvo in upravlništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Sleparska špekulacija.

Stranka ljudskih sleparjev je zopet enkrat proslavila sebe.

V soboto sta imela naš predsednik vlade in češkoslovaški poslanik v Beogradu sestanek, na katerem je bilo sklenjeno, da odredi mala antanta prihodnji teden demobilizacijo. Bilo je to sicer že nekaj dni prej jasno, toda v soboto je postalo to gotovo dejstvo, o katerem je znal že ves Beograd in kar je izvedel končno tudi »Jugoslovanski klub«.

Pa so si mislili sleparski politični modrijani tega kluba: »Tu bi se dalo skovati politični kapital. Saj naši backi nam itak vse verujejo!«

In hajdi je šla deputacija k vojnemu ministru Zečeviču in zahtevala takojšnjo demobilizacijo. In v nedeljo je prinesel že ljubljanski »Slovenec« z velikimi črkami napisano vest, da je »Jugoslovanski klub« zahteval demobilizacijo in tudi dosegel popoln uspeh!

Sicer je ta »popolni uspeh« silno od muh, ker je bila zahteva čisto napaka naslovljena. O mobilizaciji ali demobilizaciji namreč ne odločuje vojni minister, temveč edino ministrski svet. Če je torej slavna deputacija »Jugoslovanskega kluba« zahtevala demobilizacijo od vojnega ministra, je bilo to prav toliko vredno kakor če bi zahtevali demobilizacijo od dr. Korošca. Zakaj niti eden niti drugi tega ne more storiti in zato tudi general Zečevič ni mogel deputaciji ničesar drugega odgovoriti kakor da bo ukazal demobilizacijo takoj, ko bo sklenil to ministrski svet.

Politične sleparje »Jugoslovanskega kluba« vprašamo, zakaj pa niso zahtevali demobilizacije od ministrskega sveta? Ker jim bo težko dati na to odgovor, pa bomo odgovorili namesto njih mi!

Ker bi jim Pašić povedal, da je njih zahteva prekesna, da je to že vlada sklenila, da ni torej tako hvaljena zahteva »Jugoslovanskega kluba« nič drugega kakor čisto navadna volilna sleparija.

Zahteva »Jugoslovanskega kluba« pa je tudi skrajno hinavska in brezprimerno podla. Konstatiramo, da je v Ljubljani na skupnem shodu vseh strank SLS. oficijelno izjavila, da je proti Karlu in da zahteva odločen nastop vlade proti Karlovemu puču. Z drugimi besedami se pravi to, da je SLS. zahtevala mobilizacijo. Ne sicer iz patriotizma, katerega ta sleparska stranka še nikdar poznala ni, temveč ker je imela slabo vest, ker se je bala, da jo vlada ne prime za ušesa, če bi preodkrita pokazala svoje simpatije do Karla.

Po vsem tem pa ima SLS. še drzno čelo se bahati, da je dosegla demobilizacijo, dasi je mobilizacijo ona sama zahtevala.

SLS. računa tako zelo na zabitost ljudi in na njih pozabljenost, da si upa ponoviti manevra iz leta 1914. in iz leta 1918.

Leta 1914. je bila SLS. med glavnimi hujšakci za vojno in leta 1918. je bila zopet SLS. stranka, ki je vedno želela mir.

Dne 24. oktobra t. l. je bila SLS. tista stranka, ki je zahtevala mobilizacijo, dne 6. novembra t. l. pa tista, ki je »dosegla« demobilizacijo.

Take brezvestne sleparije si dovoljuje stranka, ki pravi o sebi, da je krščanska! Tako brezprimerno varanje ljudstva si dovoljuje stranka, ki pravi o sebi, da je ljudska!

Poštenjaki na plan, da že vendar enkrat vržemo to hinavsko, protikrščansko in protiljudsko stranko ljudskih sleparjev!

je konec tej gostiji. Zato so se uprli vsemu, kar je moralo priti. Kričali in tolkli so z vsemi štirimi okrog sebe ter spletkarili, da bi ustavo onemogočili in jo zrušili, dobro vedoč, da jih bo le-ta vzdramila iz sladkih sanj vsemogočnih vladik v življenje navadnih državljanov.

Delo za sprejem ustave pa je vseeno napredovalo, četudi počasi vsled ovir, ki so jih stavili omenjeni paraziti. Razprave, pretekanja so se vlekla v neskončnost. Domovina-država pa je hiral dalje. Okrog nje in v njej sami so se zbirali temni elementi raznih barv, kovali pridno razdor in pripravljali njen razpad. Ves peklenški aparat je bil na delu, da bi zrušil državo in si razdelil potem plen po svoje. Večkrat je že skoraj izgledalo tako, kakor da je že prav blizu bela žena, ki drži svojo koso pripravljeno na tilniku naše države.

Da se je vsem tem nakanam in prevratnim namenom različnih podpihvalcev naredil konec in da se je ustvarila državi močna podstava za njeno napredovanje in njeno ureditev, se je po dolgem boju, ki je končal s kompromisom odločujočih sil, sprejela prepotrebna in dolgo pričakovana ustava. Ustava sicer res ni taka, kakršno bi si želel vsak posameznik, vendar pa je edina rešitev, ki varuje državo pred propadom. Ustava tvori podstavo vsemu zakonom in le na njenem temelju bomo mogli sprejeti nove zakone. Ustava je naredila konec zmedenosti v zakonih, brezpravnosti naroda in samopasnosti posameznih vladujočih oseb ter nam zagotovila le parlamentarno vladanje naše države. Od trenutka, ko je bila ustava sprejeta, ne more noben minister izdajati kakih naredb — tudi najmanjših ne — po svoji volji, ampak edino parlament sklepa o vseh novih naredbah ter o izpremembah in ukinitvi prejšnjih naredb. Konec je sladkostim, ki so jih nekateri mogočniki uživali skozi dve leti na mehkih ministrskih foteljih. In to je hudo! Tako hudo, da izvestni gospodje tega preboleti ne morejo. Da bi narod sam urejeval gospodarstvo države po parlamentu, to jim ne gre v glavo. Saj smo se vendar ujedini in osvobodili samo zato, da bodo ti gospodje do smrti komandirali in vladali ubogo paro! Pa ti pride ta preklicana ustava in jim iztrga va-jeti iz rok, in sicer njim, ki so bili že za to rojeni, njim, ki so jim rojenice že v zibelki prisodile, da bodo neomejeni gospodarji in diktatorji ljudstva! In sedaj je vse to minilo! Tega ne dopuste nikdar! Zaradi tega tedaj kriče kot papige: »Proč z ustavo! Na dan z njeno revizijo!«

Preden se dotaknemo tega vprašanja, pogledjmo, če je naša država urejena in utrjena že z ustavo samo. Naša država je povsem nova država, ki si mora svoj dom — svoj red — zgraditi popolnoma na novo, ker nima še nobenih enotnih zakonov. Vse potrebne zakone si mora šele sedaj na podstavi ustave zgraditi. Dokler ne dobi država na ta način sklenjenih zakonov, tako dolgo bodo v veljavi sedajšnji stari zakoni, ki so zmešani skupaj iz vseh kotov razpadlih držav, prav tako dolgo bodo veljale tudi vse različne navedbe, izdelane po samovolji raznih bivših ministrov. Dotlej, da si torej država

preskrbi nove zakone, se moramo klanjati obstoječim zakonom in pod njih pezo trpeti, ker večina teh zakonov je zlasti za nas Slovence ne le neprikladna, temveč kruto krivična. Vzemimo za primer samo vojaški, davčni, šolski, sodni in še stotine drugih zakonov, ki so potrebni hitre in nujne izpremembe. To delo, ki ga moremo izvršiti šele sedaj na podstavi ustave, zahteva vse razpoložljive moči, vso resnost poslancev in hitrost dela. Ako pa se vpletemo v boj za revizijo ustave, tedaj ne moremo izdelovati prepotrebnih novih zakonov. To delo bo tedaj počivalo in stalo, mi se bomo lahko še desetletja prerekali in prepirali za novo ustavo, ljudstvo pa bo med tem dalje trpelo pod starimi zakoni in dalje nosilo krivične in bridke posledice po zaslugi različnih ambicioznih špekulantov, večnih zabavljačev in današnjih kričačev započete boja za revizijo ustave. Dotičnik, ki želi dandanes kljub vsemu boj za revizijo ustave, je podoben družini, katere en del članov je lenaril, pohajkoval in popival, dočim je drugi del med tem postavil v najhujši zimi hišo, da je obvaroval družino pred mrazom in mokroto. Toda pride pohajkujoči del rodbine ter zahteva, da se mora hiša nemudoma — čeprav sredi zime — podreti in sezidati nova, češ da so okna za 10 cm preozka ali vrata za 15 cm preširoka itd. Če te družine ob pravem času ne sreča pamet ter si ne postavi v hiši ognjišča in česar je še vsega treba, da bo mogla na suhem in toplem prezimiti, temveč uboga rodbinske člane — kričače — in hišo podre kljub največji potrebi, potem bo vsa družina v snegu in mrazu poginila. In mi? Skoraj cela tri leta smo čakali na ustavo, da si moremo na njenih temeljih dograditi svojo hišo in vse, česar potrebujemo za svoj obstoj in red! Sedaj, ko smo jo po triletni borbi vendarle dobili, pa naj zopet vse razderemo in začnemo vnovič od kraja boj za novo — drugo ustavo! Država naj seveda med tem propada, ljudstvo gladije, pozeba, proklinja in nosi težka bremena te pusto-lovščine!

Oglejmo si malo te ljudi, ki zahtevajo dandanes takojšnjo revizijo ustave za vsako ceno, seveda le voditelje-krivce! Če si jih ogledamo vse in čisto natanko, od vrha do tal, pa bomo videli, da so to brez izjeme samo taki ljudje, ki niso nikdar poznali skrbi za lastni obstoj in ki se nikoli niso menili za blagor naroda ali države. Vse svoje življenje so živeli brezskrbno na račun drugih. Zato ne umevajo borbe za vsakdanji kruh, zato tudi ne čutijo bremen in zla, ki nam jih nalagajo vsi sedanji zakoni in vse sedanje navedbe. Skrb za narodno dobrobit jim je španska vas. Toda noč in dan kujejo naklepe, kako bi s pomočjo naroda — države in vsega, kar obstoji, zadostili lastni samopasnosti in vladateljnosti, četudi pri tem vse propade. Kaj jim vse to mar! Če jim izpodleti, da s tako peklenško špekulacijo spravijo ves narod v nesrečo, jo pa uberejo s polno mošnjo po vzgledu »častitih« prednikov v Švico in občudujejo od tam nadlo-veško potrpežljivost osleparjenega naroda v domovini. Kdor pa mora dandanes živeti od dela svojih rok, in kdor mora prenašati vse te kri-

vice in šikane obstoječih zakonov in sedanjega reda v državi, tisti pa hoče najprej revizijo tega stanja, revizijo reda, revizijo zakonov ter zahteva resno delo, da se vse to doseže.

Poleg vsega demagoštva, ki leži v klicu po reviziji ustave, pa je višek zlobe in pokvarjenosti, če si drzne voditelj SLS. javno na zborovanju razgaliti svojo lastno gnulobo, za-vedajoč se, da jo njegovi »verni« ne bodo zavohali. Brezprimerno izkoriščanje nevednosti svojih ljudi je, ako si upa v današnjih časih vodja stranke hujšakci proti odredbam onega vojaškega zakona, za katerega je odgovoren v prvi vrsti sam, kajti kot zastopnik slovenskega ljudstva je svoje dni v Beogradu pomogel, da se je ta bivši srbski zakon razširil tudi na naše pokrajine. Ta dični »zastopnik slovenskega ljudstva« takrat ni vedel, kako neprimerno in krivičen je ta zakon za naše prilike, ta dični zastopnik takrat, ko je bil čas, ni mogel odpreti svojih ust in zahtevati našim razmeram primerne izpremembe tega zakona. Danes, ko ve, da ne more tudi vlada sama izpremeniti brez parlamenta zakona niti za najmanjšo pičico, pa hujška na shodih proti svojemu lastnemu delu. V parlamentu se ne prikaže in z vso silo hoče razbiti njegovo delovanje ter tako onemogočiti izpremembo zakonov, ki so za nas krivični. Namesto vsega tega je zanetil boj za revizijo ustave in tako provzročil, da bi mogel narod trpeti pod sedanjimi zakoni še leta in leta.

Kako puhel in ničev je izgovor, da hoče narod v Sloveniji revizijo ustave! Rad bi poznal razumnika, pa bodisi kmetskega ali drugega stanu, ki mu je znan naš celotni položaj in ki bi bil spričo teh razmer danes za brezpogojni boj za revizijo ustave! Je sicer res, da se najde nekaj redkih izjem, ki brez svojih lastnih misli na slepo drve za demagoštvom teh ljudi in ki jim slede s tem večjim veseljem in s tem večjo vnmemo, čim večja je budalost. Iz izjav različnih govornikov in iz časopisja pobere nekatere fraze, za katerimi drve brez volje in brez vednosti — čemu in zakaj? So to ljudje, katere je ocenil sam tajnik »Slovenske ljudske stranke«, dr. Kulovec, zelo karakteristično, ki je dejal: »Šli bodo za nami, če naredimo še tako budalost!« Tem ljudem ne pomaga niti blagoslovljena voda. Ni pa temu krivo ljudstvo samo. V tem si ljudstvo vzgójili in v tem ga drže, da ne more izpregledati. Ves njihov aparat dela samo na to, da se ohrani ljudstvo v nevednosti, ker le nevedno ljudstvo se pusti izkoriščati in si natvezati brezprimerne gluposti.

Vsakdo, ki hoče, da se dvigne država iz dosedanjega neznoznega položaja, da se izboljša in utrdi njen gospodarski položaj in da se odvzamejo narodu bremena, trpljenje in šikane vseh sedaj obstoječih zakonskih zakonov in naredb, mora zahtevati jasno in odločno od svojih zastopnikov, da puste vse »farbarije« in gredo na delo. V parlamentu naj zastavijo ljudski zastopniki vse svoje moči, da se čim prej iznebimo sedanjih za Slovence neprikladnih in krivičnih zakonov ter dobimo nove čim najboljše. Ko bomo gotovi s tem delom — potem pa bodi magari tudi naš klic: »Na dan z revizijo ustave!«

Revizija ustave.

(Ivan Urek.)

Klic po reviziji ustave slišimo dandanes po raznih delih naše očetnjave in slišimo ga zlasti tam, kjer še nismo imeli časti opazovati resno in smoteno delo, bodisi v prid države in naroda, bodisi za sprejem ustave.

Dve leti je čakala naša domovina gola, hirajoča, polna ran, brez obleke in brez strehe na rešitev. Brezglavost in brezpravnost sta jo spravili na rob propada. Gospodarstvo je šlo rakovo pot. Zakone smo imeli v vsakem uradu drugačne. Vladala je samovolja, cvetelo je verižništvo. Na eni strani so rasli milijonarji kakor gobe po dežju, na drugi strani pa se je kupičilo število ubogih, stritih ljudi, ki so našli tolažbo v nezadovoljstvu, proklinjanju in zabavljanju. Država je bila prepuščena sama sebi. Njej na čelu so sedeli gospodje, pili njeno kri, polnili si žepce, za vse drugo pa se niso brigali. Narod je zapadel v anarhijo in nezadovoljstvo je priklopilo do vrhunca. Samo-držci na vladi so se držali kot klop — in vladali po svoje. Res krasno je bilo to! Take rožice tem gospodom ne bodo nikdar več cvetele. Ustave nismo imeli. Zaradi tega je bil vsak minister suveren v svojem kraljestvu. Počenjal je, kar se mu je lju-

bilo, in koval brezglave navedbe brez konca in brez kontrole. Nihče ga ni nadziral, nihče mu ni ugovarjal. Danes je izdal naredbo, katero je jutri preklical. Na tak način si je preganjal dolgčas. In dobro so vedeli ti gospodje, da jim bo odklenkala ta sreča v trenutku, ko bomo dobili ustavo. Zato so zavlačevali sprejem ustave in ga poizkušali potisniti čim dalje. Dve dolgi leti so delali to z vsemi prekanostmi, toda dalje ni šlo.

Čeprav so se predobro zavedali, da so vlada po milosti božji, vendar so končno uvideli, da treba tudi narod vprašati za njegovo voljo. In narod je hotel volite. Poslal je svoje zastopnike v Beograd in tam glasno povedal, da mu je dovolj slepomišnja in samopasnosti nekaterih gospodov in da hoče ustavo — podstavo zakonitosti, prava in reda v državi. Večina prejšnjih mogočnikov je to volja naroda tudi vpoštevala ter se z vso vnmemo z drugimi poslanci vred vrgla na delo za čim skorajšnji sprejem kolikor mogoče dobre ustave. Našli so se pa ljudje, ki jim je spomin na prejšnji dve leti samovoljnega vladanja — zanje nebesa na zemlji — tako živo ostal v spominu, da niso mogli verjeti, da

Za naše vojake.

Poslanec Mrmolja in tovariši so vložili na ministra za vojno in mornarico to-le interpelacijo:

Gospodu ministru za vojno in mornarico!

Na albanski meji je vojaštvo slabo preskrbljeno z vsem. Obleka je raztrgana, čevlji so razbiti. Perila že niso dobili vojniki šest mesecev. Nobenega vojnega priborila se jim ne da pri hrani. Živež je treba nositi od 25 do 30 kilometrov daleč, oves za konje pa celo 50 kilometrov. Zdravstvena služba je povsem nezadostna. Za bolnike in ranjence ni nosil. Najbližja zdravniška ambulanca je oddaljena 30 kilometrov od vojske in vrhu vsega brez zdravil.

Vprašamo zato g. ministra, če so mu te razmere znane in če hoče te nedostatke odpraviti.

Prosimo za pismen odgovor.

V Beogradu, dne 4. novembra 1921.

(Slede podpisi.)

O vojni nevarnosti.

(Napisal Ivan Mrmolja.)

Veliko razburjenje je nastalo po deželi vsled sedanje mobilizacije, češ: vojna bo. Toda sedanja mobilizacija ne pomeni vojne, temveč njeno preprečitev.

Gotova stvar je, da se Madžari niso oborožili iz lastnega nagiba, temveč, ker imajo podporo od zunaj. Če ne bi Češkoslovaška, Rumunija in naša država takoj pokazale svoje moči, bi postal gotovo Karel madžarski kralj in Madžari bi tedaj gotovo navalili na svoje meje. Kajti čeprav je Madžarov le šest milijonov, nočejo vendar verjeti v svoj poraz. Visoko madžarsko plemstvo še vedno sanja o nekdanji veličini krone sv. Štefana, ki jo hoče doseči s pomočjo Habsburžanov.

Habsburg je vedno ščutil le velikaše, grofe in barone ter jim prekrboval na račun ljudstva nebesa že na zemlji. Ti madžarski velikaši so dandanes vsemogočni vladarji Madžarske. Dasi glavni provzročitelji svetovne vojne, vendar niso v vojni ginili, ker so to »prepuštili« ubogim proletarcem. Tudi na denarju niso trpeli, kajti posestva so jim ostala, vojni posojil tudi niso podpisavali, še manj pa da bi drugače kaj žrtvovali za domovino. Tako so izšli iz vojne okrepjeni in dandanes imajo na Madžarskem tako neomejeno oblast, da so mogli na smrt obsoditi celo onega, ki je ubil grofa Tiszo, glavnega krivca svetovne vojne.

Za pravo svobodo madžarskega naroda se bori izmed strank, ki so zastopane v budimpeštanskem parlamentu edinole stranka malih posestnikov, ki ima 60 poslancev.

Madžarski velikaši imajo najboljšje zveze s plemstvom Italije, Anglije in celo republikanske Francije, ki jim pridno pomaga spletkariti proti novim demokratskim državam.

Vse te države gledajo na našo državo, ker nimamo plemstva in sličnih velikašev, kakor na nekaj nižji barbarski rod, ki ni vreden lastne svobode. Zato bi nas imeli radi pod kurateljo, da bi jim bili mi to, kar so jim razni divji narodi v afriških kolonijah.

Vsled tega nam neprijaznega stališča plemiških mogotcev mora vladati pri nas sedaj načelo: Ako hočeš imeti mir, bodi oborožen, kajti samo tedaj se te sovražnik ne bo upal napasti. Je sicer to žalostno, toda resnično!

Velike države Anglija, Francija in Italija imajo različne interese pri sedanjem našem sporu z Madžarsko. Tam imajo svoja podjetja in svoje kapitale, vsled česar nočejo, da bi se Madžarska preveč oslabilila. Iz tega vzroka nam tudi nočejo priznati odškodnine, ki bi jo morala plačati Madžarska za našo mobilizacijo, katero je ona provzročila. Smrtna sovražnica naše države pa je Italija, ki ima slabo vest in ki se boji naše osvete. Zatorej ruje proti nam povsod, v Albaniji in na Madžarskem. Dasi meji vsa Italija na morje, bi hotela še neomejeno gospodstvo nad Jadranskim morjem. In uspela bi čisto zanesljivo, če ne bi zadevala s tem interesov drugih velikih držav, predvsem Anglije.

Kakor je iz tega razvidno, smo mi predmet spletk velikih držav. Tem moramo zato pokazati svojo moč, da smo polnoletni in odločni kon-

čati vsako varuštvo. Vsled notranjih razmer so velike države brez moči in izven svojih mej ne morejo pošiljati vojaštva. Zaradi tega se njih varuštva s složnim nastopom lahko oprostim.

Upajmo torej, da bodo velike države toliko pametne, da bodo naše bistvene zahteve sprejele, pred vsem detronizacijo Habsburžanov in razorožitev Madžarske. Ker pa vesele dajo le na silo, zato smo morali z mobilizacijo pokazati, da je naša volja resna in da smo pripravljeni tudi za najskrajnejše korake.

Samo ta namen je imela mobilizacija in ta namen je tudi dosegla, vsled česar ni nobene vojne nevarnosti več!

Shodi „Samostojne kmetijske stranke“ na bivšem Štajerskem.

«Samostojna kmetijska stranka» priredi na bivšem Štajerskem več shodov, in sicer:

Dne 13. novembra: po rani sv. maši pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah, popoldne pa pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah v gostilni Ernesta Goloba.

Dne 20. novembra po rani sv. maši pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah.

Dne 27. novembra po rani sv. maši pri Sv. Martinu.

Dne 4. decembra po rani sv. maši pri Sv. Bolfenku v Slovenskih goricah v gostilni Ketiša Biša.

Dne 8. decembra ob desetih dopoldne v Mariboru v prostorih Götzeve restavracije, kamor vabimo vse pristaše SKS. mariborskega, ptujskega, ljubljanskega in marenberškega okraja, po možnosti tudi še bolj oddaljene. Pozivamo s tem vse zaupnike, naj agitirajo za obilno udeležbo. Dnevni red objavimo pozneje.

Dne 11. decembra po rani sv. maši pri Sv. Trojici v Halozah.

Dne 18. decembra po rani sv. maši v Zavrčah v prostorih Markovičeve gostilne.

Kakor smo že svojčas poročali, bo govoril in vsakem shodu po en poslanec SKS. Vse zaupnike prosimo, da skrbje za polnoštevilno udeležbo ne le pristašev SKS, ampak tudi vseh nasprotnikov, da bodo leti zvedeli resnico.

Tajništvo SKS. v Mariboru.

Pokrajinske vesti.

(Seja načelnštva SKS.) bo šele v ponedeljek dne 21. novembra in ne že dne 14. novembra kakor je bilo javljeno. Dne 14. novembra namreč naše poslance zadržujejo nujni posli v Beogradu, vsled česar se je morala seja preložiti. — Načelnštvo SKS. (Tajništvo SKS. za mariborsko okrožje) se nahaja v Mariboru v restavraciji Halbvidl (stari pivarni), Jurčičeva ulica št. 7, I. nadstropje, kjer dobi sleherni pristaš glede vsake zadeve potrebna pojasnila.

(Okrajni odbor SKS. za kamniški sodni okraj) sklicuje za dan 20. novembra občni zbor, ki bo ob devetih dopoldne pri tovarišu Francetu Rodetu v Kamniku s tem-le dnevnim redom: 1.) poročili predsednika in blagajnika; 2.) poročilo o položaju; 3.) volitev odbora in članov načelnštva. — Vsi naši pristaši naj se udeležijo občnega zbora polnoštevilno! Krajevni odbori imajo pa dolžnost, da se puste po delegatih zastopati na občnem zboru. V boj za Staro pravdo!

(Očitna izpoved.) Ponovno opozorjeu po naših ljudeh na laži »Gospodarja«, se očitno izpovem, s čim sem plačal svoje posestvo. 250.000 kron sem prejel za lire, ki sem jih dobil za prodano posestvo v Italiji, 130.000 kron sem si izposodil pri posojilnici v Mariboru (Narodni dom) in 45.000 kron sem dobil na posodo pri zasebnikih. To je moja očitna izpoved, ne za umazanega »Slovenskega gospodarja«, temveč za naše ljudi, da se ne bodo po nepotrebnem begali in da si morejo izračunati koliko sem »zaslužil« s politiko. Za posestvo sem dal namreč 420.000 kron. — Ivan Mrmolja s. r.

(»Šusteršič pride nazaj«) tako so begali po deželi klerikalni hujskači in šepetaje dostavljali: »Karel je že na Madžarskem; Karel je že cesar! Ne bo dolgo in pokliče drja. Šusteršiča nazaj!« In našli so se ljudje, ki so take vesti verjeli, dasi je tudi najzagrizennejši klerikalce bolelo, če bi padla Slovenija zopet v roke tako brezvestnega izkoriščevalca Slovenije, kakršen je bil dr. Šusteršič. Pa se je potolažilo hujskači — pa tudi poštenjaki! Zakaj take sramote, da bi se vrnil v domovino dr. Šusteršič drugače kot kaznjeno?

nec ne bo doživel svet, pa če bi moral teči kri!

(Klerikalna politika.) Ko so videli klerikalni brezverski voditelji, da ne podizvame naša vladna nobenih hujskih ukrepov proti hujskačem, so se ojunčili in pričeli po deželi z intenzivno hujskarijo. Ko so vso deželo preplasil, da bo vojna z Madžarsko in celo z Italijo, in ko je bilo ljudstvo že razburjeno — bum! Pa so razkričali po »Slovenca«, da je »Jugoslovanski klub« dosegel demobilizacijo! In sedaj se veselo muzajo, ker so prepričani, da veruje ves narod v nje kot v svojega odrešenika. Cisto vseeno jim je, ker so razkričali s tem podlim manevrom zopet sebe kot »Stranko ljudskih sleparjev«, kajti laž je bilo govorjenje, da bo vojna z Madžarsko, laž je bila trditve, da bo vojna z Italijo, in laž je, da je »Jugoslovanski klub« dosegel demobilizacijo. Vseeno zvežejo vse tri laži v eno novo veliko laž in ker nekaj oslov na vse te laži zariga »I-a!«, pa naj vse to drži! Ampak take sleparije so spoznali že naši očetje in vsaj malo bolj »kumštno« bi tudi klerikalci lahko sleparili!

(Brez sramote ne gre) pravi »Domoljub«, mi pa dostavljamo: Kadar piše »Domoljub« o katerikoli stvari, vedno piše tako, da ne gre brez sramote. Ali laže tako nesramno, ali pa piše tako neumno, da je sramotno. Ampak brez sramote ne gre nikoli. Prav posebno pa ne, kadar zajaha »Domoljub« visoko politiko, na katero se toliko razume kakor zajec na boben. Samo poslušajte »Domoljubovo« modrost! Takoj spočetka piše: »Noben človek ne ve, kakšne načrte ima madžarska vlada.« Takoj nato pa uči vlado, kako bi morala streti madžarske načrte. Oh »Domoljub«, kdaj te bo vendar pamet srečala? Ali pa te je in je nisi spoznal, da je sedaj vse zastoj!

(Da »Domoljub« krščanska načela malo pozna.) smo vedeli že zdavno. Da ga zna tako lomiti, kakor je to storil v svoji 44. številki, in sicer v notici »Kmetijski list« in javna morala, pa le nismo mislili. »Domoljub« omenja namreč naš članek o javni morali, katerega ne more oporekati, dasi je najsilnejša obtožba klerikalcev. Izmučil pa bi se rad s tem, da obtožuje druge, namesto da bi najprej opral samega sebe. To je že stara jezuitska navada, ki je že davno odigrala. Ampak da »Domoljub« ne bo mislil, da nam je zavezal jezik, naj mu odgovorimo na obe njegovi obtožbi. Dotičnega gospoda, ki po »Domoljubovem« mnenju tako nekrščansko živi, sta oficijelno med prvimi pozdravila v imenu ljubljanskega škofa dva visoka duhovnika, ki sta za vse dobro znala. Taka je namreč morala nekaterih visokih duhovnikov.

Kar se tiče krščanskega stališča glede uboja, pa na kratko nastopno: Judita je ubila Holoferna na prav zavraten način. Delo pa je bilo Bogu dopadljivo. Princip je umoril Ferdinanda iz visoke ljubezni do lastnega naroda. Dal je za svoje prepričanje življenje. Mučeniška kri vse posveti. To bi lahko vedel »Domoljub« iz katekizma. »Domoljub« pravi, da je po katoliški morali umor vedno umor in naj ga izvrši kdorkoli hoče. Kaj pa je bilo klanje med svetovno vojno? Kaj pravi »Domoljub« k temu, da so duhovniki blagoslovljali morijo med svetovno vojno? Ogabna je bila moritev med svetovno vojno, toda še ogabnejše je bilo blagoslovljanje tistih slabotnih »Kristusovih namestnikov«, ki so gnali druge v smrt, samo da so mogli oni sedeti za pečjo. Zato ponavljamo še enkrat: Voditelji SLS so brez morale. Večina izmed njih je brezverska, ker zaradi korit »izpoveduje« krščanska načela. Nihče pa se po njih ne ravna. Zato je mogoče, da ima uplivno mesto v SLS, Vehovec, zato je njih mož Skubic, zato je njih odlični pristaš dr. Pegan, zato je bil njih vodja dr. Šusteršič itd. Ni bolj nemoralne in bolj protikrščanske stranke na Slovenskem kakor je SLS. — In nje umazano trobillo je »Lažljuba«!

(Darila za tiskovni sklad SKS.) Na shodu v Selnici ob Dravi se je nabralo 516 kron, na shodu pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah pa 300 kron. Na povratku z žalskega tabora je nabrala vesela družba 120 kron. Vesela družba lovec v Mostecu pri Brežicah je zbrala 120 kron. Ziveli nabiraleci in darovalci! Da bi našli mnogo posnemovalcev!

(Iz Radovljice.) V naše poročilo o občnem zboru posojilnice v Radovljici se je vrnila neljuba pomota. Vršil se je občni zbor posojilnice in ne hranilnice, kakor smo pomotoma poročali.

(Grize pri Celju.) V številki 119. »Straže« se je oglasil zopet možakar, kateremu je naše gasilno društvo trn v peti. Vsaka neumnost mu pride prav, samo da more blatiti naše društvo in naša res zaslužna šolnika Voglarja in Razpotnika. Dajamo čast vsakomur po njegovih zaslugah! Gotovo je, da ta dva gospoda nista zaostajala za drugimi v tekmovanju in skrbji za dobrobit našega društva. Kdor ju blati v »Straži«, dela to zgolj iz osebnega in političnega sovraštva. Vprašali bi dopisnika »Straže« samo, če je že sam kaj pomagal našemu društvu. Upravičeno sumimo, ker človek, ki prespava dneve kakor medved zimo,

ni in ne more pomagati. Ako bi bilo člankarju res kaj ležeče na tem, da bi se društvo razvijalo, bi moral sam sodelovati, ne pa hujskati proti društvu in blatiti res jako delavne ljudi. Kdor prečita dopis v »Straži«, zapazi na prvi pogled gorostasne laži, ki se zrcalijo v vsakem stavku. Dopisnik zanika v drugi polovici dopisa vse, kar v prvem delu trdi. Vsa čast takemu dopisniku! Priporočali bi mu, naj drugič, ko bo gorel Gozdnik, naveže »lakino škatio« in one cevi na vogal svojega fraka, pa bo vedel, kako se vozi po strmih pobočju orjaškega Gozdnika. Tam bo tudi sam lahko poziknil, kakor drže cevi na koti 1092 m. Če pa bo med potom kaj prevrtal, bo že zadela s svojo smolo, saj jo ima na cente. Da se večina s takimi smoljarji nerada druži, je pokazala zalnja občinska volitev, ko se je orjaški klerikalni stolček porušil do tal. Ugotoviti pa moramo: Vsi pravi gasilci, ne oziraje se na strankarstvo, ostanemo trdni, zvesti in poštvovalni društveniki, ki bomo dobri stvari vedno v korist, bližnjemu pa v pomoč, dokler ostanemo pod vodstvom tako delavnih, poštvovalnih in neselčnih voditeljev. Vroče pa prosimo vsi sv. Florijana, da bi izprosil pri sv. Duhu milost za vse uboge na duhu. — Samostojni gasilec!

(Sv. Jernej v Zibiki.) Nekaj v pouk našim klerikalnim cerkvenim ključarjem in v pojasnilo našemu gospodu župniku: Med svetniki, ki so bili mučeniki, zavzema častno mesto sv. Jernej, kateremu so z živega telesa kožo vlekli. S tem, če je moral sv. Jernej prestati tako mučeniško smrt, pa še ni rečeno, da bi se smelo našemu župnemu patronu še naprej vleči kožo s telesa, kakor se godi sedaj v naši župniji. Kaj pomaga, če ima naša cerkev dva lepa vinograda, ko pa ključarji ne skrbje, da bi dala vinograda tudi dober pridelek. In zato se dogaja, da prihajata Vi. župnik, kadar potrebujete denar, vedno h kmetom, da moramo dati mi potrebne dohodke, namesto da bi se dobili iz cerkvenega premoženja. Cerkevni ključar mora skrbeti za cerkveno imetje. Zato naj bo naša naloga, da poskrbimo za prave ključarje, to je za take, ki bodo dobri gospodarji in čeprav slabi klerikalci. Za vse to bi se morali brigati tudi Vi. župnik, ker zahteva tako blagor cerkve.

(Selnica ob Dravi.) Shod SKS., ki je bil v nedeljo dne 23. oktobra v gostilni tovariša Mesariča, je dokazal ponovno solidarnost vseh naprednih kmetovalcev. Izvajanja tovariša poslanca Mrmolja se bila tudi tako odkrita in jasna in tako prepričevalna, da je bilo nepotrebno vsako pojasnilo in nemogoče vsak ugovor. Škoda le, da krajevno vodstvo ni v polni meri izvršilo svoje dolžnosti glede zadostne razglasitve shoda. No, sedaj mora poslušati upravičene očitke najzvestejših pristašev, da niso bili obveščeni o shodu. Pa vendar se je po malem napolnila zborovalnica in shod se je vršil ob vzornem redu od devetih do dvanajstih. Vsem je bilo odkrito žal, da so odposlanci »Kmetске zveze« predčasno odšli in da se niso vrnili na vabilo kljub objavi. — Z velikim odobravanjem so bile nato sprejete sledeče resolucije: 1.) Vsi davki naj se razdele pravično, to je sorazmerno gospodarski moči posameznikov. 2.) Izvozna carina na kmetijske prilike se naj odpravi in dodeli prost izvoz lesa. 3.) V najkrajšem času se naj izvede starostno zavarovanje kmetijskih delavcev. 4.) Proti hujskaškemu častopisu se naj nastopi z vso odločenostjo. 5.) Naredbo o trošarinah na vino se naj preuredi tako, da bo obvezan producent prijaviti vino le takrat, kadar bo vino prodal. 6.) Vranglovec se naj odpravi iz pograničnih čet in nadomestje z domačini. 7.) Na poštenem uradu v Selnici ob Dravi se naj uvedejo nedeljske uradne ure ob osmih zjutraj. 8.) Poslanec SKS. se izreka soglasno župnica.

(Sv. Barbara v Slovenskih goricah.) V nedeljo dne 30. oktobra je prišel med nas poslanec tovariš Mrmolja in priredil zelo dobro obiskano shod. Njegova temeljita in temperamentna izvajanja so sprejeli zborovalci z največjim navdušenjem in izrekli soglasno poslanecem SKS. zahvalnico.

Politične vesti.

(Kralj je prisegel na ustavo.) V nedeljo dne 6. novembra je bila slavnostna seja skupščine, ki so se je udeležili skoraj vsi poslanci — tudi socialni demokrati in republikanci. Seje se je udeležil tudi dr. Korošec. Od dvora pa do skupščine so tvorili špalir vojniki beograjske posadke in gojenci vojne akademije. Točno ob 10.55 se je odpeljal kralj z avtomobilom iz dvora v skupščino. Spremljali so ga ministrski pred-

sednik Pašić in dva adjutanta. Čeprav je bilo vreme slabo, so bile ulice vendar nabito polne ljudstva. Občinstvo je burno pozdravljalo svojega mladega kralja. Pred skupščino so čakali kralja predsednik skupščine in poslanci. Burno pozdravljen od poslancev je vstopil kralj v skupščino. Ko je otvoril dr. Ribar sejo, je položil kralj prisego. Na kraljevi desnici je bil Pašić, na levici pa dr. Ribar. Kralj je položil roko na evangelij ter z jasnim in odločnim glasom govoril za drjem. Ribarjem: »Jaz, Aleksander Karađordjević, stopajoč na prestol kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in sprejemajoč kraljevsko oblast, prisezam na vsemogočnega Boga, da bom čuval edinstvo naroda, nezavisnost države in celotnost državne oblasti in da bom ohranjal ustavo nekršeno; da bom vladal po njej in po zakonih in da bom v vseh svojih težnjah imel pred očmi dobrobit naroda. Tako mi gospod Bog pomagaj! Amen!« S prenapolnjenimi galijerij in po vsej skupščini so zaorili viharjni živjo-klici, ko je dr. Ribar ugotovil, da je položil kralj predpisano prisego. V tem trenutku so z beograjske trdnjave zagrmeli topovi, godba pa je zaigrala narodne himne. V dvoru je sprejel nato kralj odposlanice skupščine, za njimi pa ministrski svet in se posebno dolgo razgovarjal s tovarišem Pucljem. Naj živi naš kralj Aleksander!

(Iz skupščine.) Na svoji seji z dne 3. novembra je volila skupščina te-le odseke: finančni, upravni, imunitetni in odsek za prošnje in pritožbe. Od našega kluba so bili izvoljeni ti-le tovariši: v finančni odsek tovariš Urek, v upravni odsek tovariš Miloradović, v imunitetni odsek tovariš Mrmolja in v odsek za prošnje in pritožbe tovariš Kušar.

(V odbor za proučevanje zakonskih predlogov o razdelitvi države) je bil izvoljen za naš klub tovariš Urek. V vseh odborih smejo izvoljence zastopati vsi ostali klubski člani.

(Vladni predlog o razdelitvi države.) V zmislu ustave je predložila vlada predlog o razdelitvi države. Po vladnem predlogu se razdeli vsa država v 26 oblasti, in sicer v oblasti: 1.) bačko, 2.) beograjsko, 3.) bitoljsko, 4.) braniševsko v Požarevacu, 5.) varaždinsko (z Mursko Soboto, Doljno Lendavo in Dolnjim Lakotom), 6.) vrbasko v Banjaluki, 7.) dubrovniško, 8.) zagrebsko, 9.) zetško na Cetinju, 10.) kosovsko v Prištini, 11.) krajiško v Karlovcu, (h kateri naj spada tudi občina Osilnica), 12.) ljubljansko, 13.) mariborsko, 14.) mostarsko, 15.) niško, 16.) osiješko, 17.) podrinsko v Šabcu, 18.) potiško v Bečkerek, 19.) raško v Novem Pazariju, 20.) sarajevsko, 21.) splitsko, 22.) skopljsko, 23.) tuzlansko, 24.) šumadijsko v Kragujevcu, 25.) občino mesta Zagreba in 26.) občino mesta Beograda.

(Ljubljanska oblast) bi tvorili po vladnem predlogu politični okraji: črnomaljski, kamniški (razen občin Motnika, Trojan in Spitaliča), kočevski (razen občine Osilnice), krajski z Jezerskim, krški (razen občine Velike Doline, ki se priklapi k zagrebski oblasti), litjski, ljubljanska okolica, logaški, novomeški, radovljski, brežiški, sevnjski, občini Veliki Kamen in Mrčna sela kozjanskega okraja, laški (razen občine St. Ruperta) in občine Prezida v reško-modruški županiji.

(Mariborska oblast) pa bi sestajala iz mest Celja, Maribora in Ptuja ter političnih okrajev: Ljutomer, Maribora, Murske Sobotne (razen Dolnje Lendave, mesta in občine, lendavske okolice in Dolnjega Lakota, Ptuja (okolice), Slovenjgradca, Kozjega (razen Velikega Kamna in Mrčnih sel), Celja (okolice), Vranskega, Gornjega grada, Šmarja, občin St. Ruperta v okraju Laškem in občin Motnika, Trojan in Spitaliča v kamniškem okraju.

(Vlada ostane.) Z ozirom na to, da je kralj s položajem prisegel prevzeti svoje vladarske posle kot kralj in ne več kot regent, je ponudil ministrski predsednik Pašić demisijo, ki jo pa kralj ni sprejel. Sedanja vlada torej ostane.

(Po Karlovem puču) Težišče vsega položaja je trenutno v Budimpešti, kjer sklepa madžarski parlament o detronizaciji Habsburžanov. Dasi so legitimisti in krščanski socialci odločno nastopili za kralja Karla, je bil vendar zakon o odstitvitvi Habsburžanov sprejet.

(Madžarska zvižaja.) Madžarski parlament je sicer sprejel zakon o odstavitvi Habsburžanov, toda v taki obliki, da bi mogli čez nekaj časa Habsburžani vseeno priti na madžarski prestol. Zaradi tega so nastopili zastopniki velike in male antante v Budimpešti ter zahtevali, naj pod Madžarska tako jasen zakon, ki bo za vse čase izključeval, da bi prišli Habsburžani na madžarski prestol. Ker se detronizacijski zakon, dasi je nepopoln, ne more več izpremeniti, bo najbrže sklenila Madžarska poseben mednarodni dogovor, s katerim se bo zavezala, da ne bo izvolila nobenega Habsburžana za svojega kralja.

(Razoroženje Madžarske.) druga naša glavna zahteva, bo skoraj sklenjena. Naši zastopniki bodo podajali medzavezniški komisiji informacije in predloge glede razorožitve in na podvisti teh predlogov se bo razorožitev izvršila. S tem smo v glavnem dosegli svoje najvažnejše zahteve.

(Demobilizacija naše vojske) se je deloma že izvršila in bo takoj, ko bo resna volja Madžarske, da spoštuje trianonsko pogodbo, dokazana, v celoti izvršena. Rekvirirani konji in vozovi se bodo tedaj naravno povrnil.

(Karel Habsburg) je pri odhodu iz Madžarske izjavil, da se ne odpove madžarskemu prestolu. Pomagalo mu bo to seveda presneto malo, kajti angleška bojna ladja ga že vozi proti Madeiri.

(Za demokratično vladu v Madžarski.) Dokler bodo na Madžarskem na krmlu baroni in grofi, tako dolgo bo Madžarska pripravljena za vsako pustolovščino. Zato je nujno, da pride na Madžarskem ljudstvo do svojih pravic. Stranka kmetov kakor tudi delavstvo sta odločno za republiko. Ker večina madžarskega naroda torej ne mara Karla, zato naj pride ta večina do vlade, pa bo madžarske nevarnosti konec!

(Albanija.) Albanci danes bridko obžalujejo, da so nasledili italijanskim hujskarijam. V dveh zaporednih bitkah so jih naši vojski silovito potolkli, ostanek albanske armade pa je dobil svoj del še od Miriditov. Značilno je, da sta bila med ujetimi Albanci tudi dva italijanska častnika, ki sta izjavila, da jih je poslala laška vlada. Spor zaradi albanskih mej še ni rešen. Po sedanjih ljubeznivostih zaveznikov moramo biti kar pripravljeni, da nam bodo odšcepili zopet kak kos zemlje.

(To so zavezniki!) Dunajski list «Morgen» javlja, da je bila meseca julija podpisana med Italijo in Francijo tajna pogodba, po kateri sta si razdelili ti dve državi kožo Evrope. Nemčija pade pod francosko, vse ozemlje male antante (tudi mi), Avstrije in Ogrske pa pod italijansko interesno siero. Ampak, gospodje Italijani, na medvedovo kožo piti ni vedno dobro!

(Trda roka na Češkem.) Ker so hoteli Nemci in Madžari uprizoriti zaradi mobilizacije nemire in je v Gradecih prišlo tudi do resnih spopadov, med katerimi je bilo ustrelenih 11 ljudi, je izdala češka vlada ostre naredbe proti vsem hujskadem.

(Med Češko in Poljsko) se vrše pogajanja, ki naj pripravijo tla za vstop Poljske v malo antanto. Upati je, da se pogajanja uspešno končajo.

(Na Poljskem) so hoteli uprizoriti komunisti vstajo, toda njih namera je bila pravočasno odkrita, kolovodje pa aretirani.

(Irsko-angleška pogajanja so se razbila.) Irci niso popustili, čeprav jim je šla angleška vlada zelo na roko. Sedaj ne preostane nič drugega, kakor da ali angleška vlada odpokliče iz Irse vse svoje ljudi in prepusti, da se v kruti državljanski vojni pobijejo katoličani in protestanti, ali pa da z oboroženo silo, to je z vojno, zatire irsko gibanje. (Irski ima okoli štiri milijone prebivalcev, izmed katerih jih odpade na pokrajino Ulster, ki je angleška in protestantska, poldrug milijon. In v tem je ravno težava irskega vprašanja, kajti Irci zahtevajo, da morajo priti pod njih oblast tudi prebivalci Ulstra, čemur pa se le-ti odločno upirajo.)

(Japonski ministrski predsednik Hara) je bil umorjen v Tokiju v trenutku, ko se je hotel odpeljati na neko politično zborovanje. Umorjen je bil z nožem. Morilca so prijeli.

Raznoterosti.

(Narodno zdravje v državi.) Vsako leto umre pri nas 360.000 ljudi, izmed katerih jih postane več kot 200.000 žrtv nalezljivih bolezni. V državi imamo nad 1.500.000 ljudi, ki bolehalo na jetiki in skoraj dva milijona spolno bolnih oseb. (Posledica vojne). Da so pri nas bolezni tako zelo razširjene, je vzrok to, ker vladajo zlasti na jugu države jako slabe zdravstvene razmere. Vendar so se razmere že znatno izboljšale. V državi imamo danes nad 2000 sposobnih zdravnikov in 64 urejenih bolnic. Nove bolnice se grade v Sarajevu, Osijeku, Čakovcu in Beogradu. V inozemstvo je bilo poslanih več zdravnikov, da se specializirajo. Ustanovilo se je dalje 26 ambulan za spolne bolezni in 20 zavodov za pobijanje jetike. V Dalmaciji in Macelonijo so bile poslane posebne misije, da organizirajo boj proti malariji. V Zagrebu se ustanovi bakteriološki, v Novem Sadu Pasteurjev in v Beogradu zavod za proučevanje splošnih bolezni. Za to potrebna sredstva se bodo dobila iz sedemdesetstotnega državnega investicijskega posojila. V ministstvu za narodno zdravje se je torej izvršilo že dosti in konstatirati se more tudi, da umrljivost pomeni. V ministstvu za narodno zdravje se je ustanovila posebna tvornica za filme, ki bo podstava zdravstveni propagandi med otroki s pomočjo kinematografa. Pomožile se bodo dalje desinfekcijske kolone in izboljšala se bo zdravniška služba. Najvažnejše pa je to, da bomo imeli kmalu tudi zadostno število zdravnikov, kajti mi dobivamo skoro sleherni leto 300 novih zdravnikov z vseučilišč.

(Umor v Ljubljani.) Ljubljana, ki slovi daleč naokoli kot mirno mesto, je doživela v ponedeljek tako grozen umor, kakršnega ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Obdespoštovanji višji računski svetnik g. Avguštin Zajec je prišel od dveh popolnne iz urada na svoj dom v Ljubljani na Poljanski cesti št. 11. G. Zajec je bil lastnik hiše in je oddal pred leti svojem daljnemu sorodniku Antonu u Jalen u v najem spodnje prostore, kjer je znana gostilna «Pri Jurju». G. Zajec je stopil v vežo svoje hiše, kjer ga je čakal za vrati Jalen in ga sunil brez vseh besed s kuhinjskim nožem šestkrat v prsa. G. Zajec, ki je bil že s prvimi zabodljajmi smrtno zadet, se ni mogel braniti in je hotel pobegniti k Viderjevi gospe, ki stanuje nasproti gostilne. Toda, zadet v srce, se je zgrudil takoj, ko je odprl vrata. Ko je prišla gospa Vider vsa preplašena pogledat, kaj se godi, se ji je nudil strašen prizor. G. Zajec je ležal ves v krvi na tleh, poleg njega pa z nožem v roki Jalen, ki je zabodel še enkrat g. Zajca. Med tem je prišla Zajčeva gospa, ki se je glasno hiteč vrgla na krvavo telo svojega moža. Skoraj nato je prišel stražnik in vprašal morilca, kaj je naredil. Le-ta pa je čisto mirno odgovoril: «Zaklal sem ga, sedaj pa naredite z menoj kar hočete!» Jalen, ki so ga odlojali na sodišče, navaja za vzrok svojega zločina to, da mu je Zajec opetovano zvišal najemnine, kar ga je tako jezilo, da je sklenil Zajca umoriti. Pokojni g. Zajec zanuša žena in tri nedoljetne otroke. Jalen je bil že tretjič poročen; njegova druga žena je bila teta g. Zajca. Grozen umor je razburil vse Ljubljano.

(Kako je živel Karel?) Kljub vsem grozotam svetovne vojne bi se dalo najti celo pri nas nekaj ljudi, ki bi hoteli pomilovati Karlovo usodo. Koli ko pomilovanja zasluži ta človek, pa priča najbolje vest «Goriška straža», ki jo pišejo po večini duhovniki. «Goriška straža» je pisala dne 2. novembra t. l. tako-le: «Karlovo življenje na gradu Hertensteinu nikakor ni pričalo o Karlovi žalosti nad usodo vdov in sirot, ki so dale svoje najdražje za Karla. Bivši cesar je priredil pogosto izlete v Oredžo, in sicer navadno v spremstvu grofic Šenborn in Gestenbrok, ki sta njegovi favoritinji (Ljubici). Lepa grofica Gestenbrok je nekoč v Lucernu napila Karla, nakar sta plesala napol pijana ob zvokih harmonike. (Kakšen je bil ta ples, si lahko vsakdo predstavlja.) Karel je prepustil politiko popolnoma žen-skam. Grof Ledohovski, ljubljene Cite, je vodil karlistično gibanje. Karel in Cita se popolnoma nič ne brigata za svoje otroke. Vzgojo otrok oskrbuje dr. Jambocki in škof Zajdl. Poleg teh je še neka francoska vzgojiteljica, ki skrbi obenem za zvezo med Karlovim bratom Maksom in cesarsko rodbino. Dr. Dobaj je celo fotografiral nekatere indiskretne scene na gradu Hertensteinu.» In taka moralna propalica more še danes navdušiti zaslepljeno madžarsko ljudstvo!

(Atentat na ameriškega konzula v Lizaboni.) Dne 2. novembra je bil v Lizaboni nameravan atentat na ameriškega konzula. Pred hišo je bila položena bomba, ki naj bi se razletela, ko bi šel iz hiše ameriški konzul. Le-ta pa je imel toliko prisotnosti duha, da je sunil z nožem bombo od hišnega praga in sicer tako sretno, da se je razletela, ne da bi koga ranila. Na mestu atentata so našli listič, na katerem je

bilo napisano, da je atentat maščevanje za tista dva italijanska komunisti, ki sta bila obsojena v Ameriki na smrt.

(Krvav dogodek na pokopališču.) V Zagrebu je priredil upravitelj pokopališča po izvršenem delu na pokopališču vsem delavcem malo zabavo. Zabava je potekala v najlepšem redu, ko je zadela nakrat kap 63letnega delavca Ivana Kebra iz Remeta do smrti. Brat pokopališnega upravitelja Alfons Majcen je odredil zato konec zabave, kar pa je ujezilo nekega delavca, ki je zahteval, da se mora zabava nadaljevati. Ker Majcen v to ni privolil, ga je omenjeni delavec ranil z nožem v trebuh. Upati je, da bo Majcen okreval.

(Predrzen vlom v Ljubljani.) V soboto dne 5. novembra je bil izvršen v Ljubljani pri zlatarju Zupanu v Wolfovi ulici predrzen vlom, ki silno spominja na svojočasni vlom pri zlatarju Černetu v prav isti ulici. Kakor takrat, tako so tudi to pot zločinci izvršili vlom med opoldanskim odmorom. Iz dvorišča so vdrl s ponarejenimi ključi v trgovino in tam temeljito pospravili zlate verižice, zlate uhane in sploh vse, kar jim je prišlo pod roko, nato pa neopazeno izginili. Čudno je, da so pustili v miru večje množine suhega zlata, ki so ležale na tehtnici. Skupna škoda znaša nad 200.000 kron. Ker zlatar Zupan ni bil zavarovan, bo moral trpeti sam vsa škoda. Vlom, ki je izmed največjih kar jih je bilo v Ljubljani, je izvršila zgotovo kaka tržaška tatinska družba Polleja, ki poizveduje sicer pridno za vlomilci, toda do sedaj še brez uspeha.

(Ponesrečen vlom.) Polleji v Zagrebu je bilo javljeno neko noč, da vrta nekdo zid pri zlatarju Milani Herzerju. Ko je odšel na lice mesta redar je v resnici našel nekega Ivana Lugo-rića, ki je napravil že tako veliko luknjo, da bi mogel z lahkoto vsteti v trgovino z dvema in pol milijona kron dragocenosti. Toda namesto v trgovino, je odvedel stražnik vlomilca v luknjo.

(Sumljiva aeroplana.) Pri Tolminu na Goriškem sta padla na tla dva aeroplana, ki sta se dvignila v Vidmu. Oba pilota sta bila mrtva. Potniki so se sicer na čudovit način rešili smrti, toda policija je vse aretirala. Aeroplana sta imela namreč strojne puške in municijo, dasi sta bila zasebna last.

(Grof vodja tatinske družbe.) V Milanu v gorenji Italiji so zaprli grofa Karla Barica, vodjo velike tatinske družbe. Grof izhaja iz ene najstarejših italijanskih plemiških rodbin. Izvršil je nekaj zelo drznih tatvin, slednili pa ga je izdal eden izmed njegovih pomagateljev.

(Velika tatvina v Slovenskih gorah.) V Slovenskih gorah so se domajala v zadnjem času številne tatvine in precej veliki vlomi. Tako je bilo ukraden v Cogentineh. Stanetinih in Andrečinih raznem blaga v vrednosti nad 50.000 kron. Končno se je orožništvo posrežilo ujeti tatinske pičce, to je tri fantaline in starosti od 15 do 19 let.

(Dobra prijateljica.) Na praznik Vseh svetnikov je hotel preživeti 33letni Anton G. vesel dan. Sešel se je v ta namen s svojo «dobro» prijateljico 37letno Ivanko O. od Sv. Marije. Najprej sta pridno popivala, končno pa sladko zaspala. Toda ko se je veseliak drugo jutro prebudil, ni bilo «prijateljice» več pri nem. Kmalu je tudi opazil, da mu manjkata ura in denar. Javil je zadevo policiji, ki je «prijateljico» prišla in našla pri njej uro. Ženska bo odpočivala sedaj v zaporu.

(Tatvine in vlomi.) V Jakovcih pri Planini so izropali neznani zločinci kapelico in odnesli vse dragocenosti. — V Marinem gradu pri Laškem sta bila ukradena pri posestniku Matiji Resniku dva gonilna jermena v vrednosti 13.000 kron. — V Menardovo trgovino v Domžalah je bil izvršen velik vlom. Tatovi so odnesli za 100 tisoč kron blaga.

Letošnji vinski pridelek in njega cene v Sloveniji.

Da je letošnji vinski pridelek tako izborne kakovosti kakor lanski, ve pri nas že vsakdo; da so cene letošnjemu pridelku mnogo višje kakor lanskemu, tega pa ne ve vsakdo in zato tudi nejevolja vinopivcev po gostilnah, ker se toči mošt za višjo ceno kakor staro vino.

Istina je, da so letošnji mošči dražji od lanskih moštov in da je poleg tega letos tudi užitina, ki znaša v Ljubljani K 3-40 za liter desetkrat večja od lanske užitine. Samoumevno je torej, da je tudi mošt, ki stane po Dolenjskem in v Beli krajini pri producentu liter od 20 do 30K (povprečno 24 do 26K) toliko dražji v mestih.

Zategadelj ni po Dolenjskem takšne kupčije, kakršna bi ob tem času morala biti. Prišlo je pač mnogo kupcev, izmed katerih so pokupili nekateri tudi cele partije vina, kar

po 200 do 400 hl skupaj, po izredni ceni od 28 do 30K za liter, toda take kupčije že ponehavajo, ker se je večina gostilničarjev obrnila na Štajersko, kjer jim nudijo boljše vino po razmeroma nižjih cenah — od 20 do 24K za liter.

Po Dolenjskem so se nekateri producenti namreč preneglili s trgatvijo; trgali so že sredi meseca septembra, ko grozdje še ni bilo popolnoma dozorelo. Taki mošči so zaradi tega bolj kisli, šibki (s komaj osmimi odstotki alkohola) in neizraziti, dočim imajo mošči v krajih, kjer se je trgalo šele koncem meseca septembra ali v prvi polovici meseca oktobra povprečno od 10 do 12, da celo od 12 do 14 odstotkov alkohola. Taki mošči so tudi slajši, polnejši in z izrazitim vinskim okusom.

Nočemo, kar se prodaje tiče, niti najmanj vplivati na naše vinogradnike-producente; vsakdo naj ravna tozadevno kakor mu njegova pamet in njegovo prepričanje velevala, ker dandanes tudi še tako prepričevalno pameten nasvet itak ne zaleže dosti. Toda v dolžnost si štejemo, da opozorimo na ta dejstva one vinogradnike, ki mislijo v svoji zaslepljenosti in zaljubljenosti v svoj pridelek, da morajo doseči za le-tega enako ali še višjo ceno kakor njih sosed, čeprav so mogoče njih vina vsled zanikarnosti mnogo slabša od sosedovih.

Sedaj je čas, da se mošt ali vino dobro proda, dokler se še gostilničarji z domačim vinom ne založe. Kakor hitro pa se bo to zgodilo — ni izključeno, da bodo cene domačemu vinu pričele padati in da bodo oni, ki nočejo morebiti vina sedaj prodati po 26K liter, primorani ga oddati čez nekaj mesecev ali čez pol leta po 22 ali celo po 20K liter.

Le tisti producent, ki je pozno trgal in pridelek pravilno spravil, ki ima torej v resnici izborni, 12- do 14odstotno kapljico, lahko čaka, če se mu s prodajo ne mudi in če se mu sedaj še ne nudi ugodna prodajna cena, kajti taka vina obdrže vedno tudi pozneje svojo vrednost in pridobe dobre odjemalce.

Kdor ne razpolaga s prav dobrim, torej nižje kot 10odstotnim moštom ali vinom, naj ga pa poizkuša spraviti iz svoje kleti takoj, ko se mu nudi za to ugodna prilika, kajti kakor hitro se bodo pričela zopet uvažati banaška vina, bodo domača nižja vina zaostajala.

Fr. Gombač v Ljubljani.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Vojno posojilo in državno sedemodstotno posojilo ali klerikalna ljubezen do kmeta.) Dr. Korošec in vsi klerikalni listi kriče, da mora naša vlada povrniti avstrijska vojna posojila. Ne glede na to, da so bila ta posojila najeta proti naši državi, moramo klerikalno zahtevo tudi iz drugih vzrokov zavrniti. Predvsem s stališča kmeta. Večino vojnih posojil v naši deželi so podpisali Nemci, meščani, banke in podrepaniki. Slovenski kmet ni podpisal niti tretjine. Če bi hotela plačati država avstrijska vojna posojila, bi mogla to storiti le z davki. Kdo bi pa plačal te davke? Nihče drugi kot kmet in delavec, sploh bedni delovni sloji, ker bi mogli kriti trošek vojnih posojil edinole indirektni davki. Torej: Kmet in delavec bi plačala vsa vojna posojila, katerih nimata niti ene tretjine. Tako bi se smejali v mestih bankirji, Nemci in različni podrepaniki, kmet in delavec bi pa klela! Taka je klerikalna ljubezen do kmeta. Sedaj pa pogledimo sedemodstotno državno posojilo! «Domoljub» in klerikalci so pisali proti temu posojilu. Klerikalne banke pa so podpisavale to posojilo. Zakaj? Naše kmetijske hranilnice imajo v «Združni zvezi» in v drugih klerikalnih zavodih veliko denarja, ki se jim obrestuje po štiri odstotke. Če bi te hranilnice podpisale državno posojilo, bi prejemale sedemodstotne obresti, vrhu tega pa bi bile za vsoto posojila oproščene vseh davkov. Pri sto kronah bi torej hranilnice imele letno naj tri krome dobička. Z drugimi besedami: Hranilnice, ki so oškodovane vsled vojnega posojila, bi mogle v nekaj letih potem državnega posojila nadomestiti vso škodo. Ker so klerikalci hujskali proti posojilu, zato ljudje tega niso storili, pač pa so to storili klerikalni denarni zavodi z denarjem kmetijskih

hranilnic in tako zaslužili tri odstotke obresti. Taka je klerikalna ljubezen do kmeta! Narod! Kdaj izpregledaš?

(Posestnikom v ljubljanski okolici.) Odslej bodo vozovi mestne mlekarne pobirali stalno po okolici mleko. V ta namen so razdeljene vasi ljubljanske okolice v več skupin. Posestniki, oziroma vozniki, ki bi prevzeli zbiranje mleka, naj se zgledajo v mestni mlekarji v Ljubljani, Vojaška ulica št. 10. Zasluzek bo stalen. Skupine vasi so sestavljene tako-le: 1. skupina: Hrušica, Dobrunje, Zador, Sostro, Kašelj, Zaloga, Zdobrova, Hrastje, Smartno, Tomačevo; 2. skupina: Dovsko, Dol, Beričevo, Pšata, Dragomelj, Podgorica, Sv. Jakob, Nadgorica, Črnuče, Ježica, Štožice; 3. skupina: Gameljni, Smartno, Vizmarje, Št. Vid, Dravje; 4. skupina: Kozarje, Šujra, Dobrava, Podsmreka.

(Neupravičen padec naše valute.) Kako neupravičen je padec našega denarja, se vidi najlepše, če primerjamo dinar z laško liro. Še lansko leto, za časa pokojnega ministra Stojanovića, je bil naš dinar več vreden kot lira, danes pa je treba plačati že tri in pol dinarja za eno liro. In vendar je gospodarsko stanje Italije v marsičem slabše kot našel Res je, da je pri nas industrijska kriza, toda v Italiji je dokaj večja. Poleg tega prenaša Italija to krizo težje kot mi, ker je Italija industrijska, Jugoslavija pa poljedelska država. Mi bi mogli v silii živeti in celo dobro živeti brez vsakega uvoza iz tujine. Italija tega ne more storiti, kajti ona mora uvažati premog in živila, ker drugače se ustavijo stroji, ljudstvo pa pogine vsled lakote. Mi pa imamo dovolj premoga in živil. Pa tudi, če primerjamo kupno moč lire in naše krone, moremo reči, da je nizka veljava naše krone neupravičena. V Italiji velja navadno kosilo brez pijače 10 lir, pri nas pa dobro kosilo s četrtr litra vina 10 dinarjev. Bankovcev ima Italija za 17 milijard 841 milijonov lir, mi pa samo za štiri milijarde 400 milijonov dinarjev. Tudi državni proračun Italije ni ugoden. Primanjklaj znaša v Italiji šest milijard lir, pri nas pa se bo doseglo po izjavi finančnega ministra ravnovesje. V Italiji je bil dalje v prvi polovici leta 1921. izvoz za osem milijard lir manjši kot uvoz. Tudi naša trgovinska bilanca je pasivna, toda za samo dve milijardi dinarjev. Če presojamo končno še splošen politični položaj, uvidimo, da je morebiti v resnici naš položaj nekoliko slabši. Toda toliko pobejov kakor v Italiji pri nas ni. V Italiji vladajo še vedno komunistične nevarnosti, dočim smo jih mi prosti. In končno prekaša naša vojska stokrat laško vojsko. — Nizka veljava našega denarja je torej ne-utemeljena in plod tuje spekulacije, ki hoče kupiti naše poljedelske pridelke za tako slepe cene, za kakršne je kupila v Nemški Avstriji industrijske izdelke.

(Stanje Narodne banke.) Kovinska podloga, ki se je povečala za 16.953.150 dinarjev, je narasla na 430.403.279 dinarjev. Istočasno se je znižalo število bankovcev za 12.311.835 dinarjev ter znaša 4.407.256.715 dinarjev. Dasi se je stanje Narodne banke torej v vsakem oziru izboljšalo, je vendar zopet padla veljava našega denarja, kar je najočitnejši dokaz, da so padcu veljave našega denarja vzrok tuji spekulanti.

(Vrednost denarja.) Veljava našega denarja je zopet padla. Dolar velja že do 411 kron, italijanska lira 16 kron, češka krona od K 4.25 do K 4.50. Edina obupna tolažba je, da je avstrijska krona vredna samo še 6 vinarjev.

(Vrednost našega denarja v sovjetski Rusiji.) Po uradnih moskovskih izkazih je vreden en naš dinar 1500 rubljev. V zasebnem prometu pa je vrednost dinarja najmanj za 100 rubljev večja, tako da je ena naša krona torej vredna 400 rubljev. (Število bankovcev v Avstriji) se je zopet povečalo za tri milijarde 450 milijonov kron. Bankovci so dosegli že vsoto 80 tisoč milijonov kron.

(Promet bankovcev v Nemčiji) znaša 95 milijard 467 milijonov mark. V enem tednu je naraslo število bankovcev za 313 milijonov mark.

(Bolgarske finance.) Bolgarija ima tri milijarde 183 milijonov bankovcev. V enem letu se je zmanjša-

lo število bankovcev za 210.950.000 levov.

(Naš trgovski promet s Trstom.) V prvi polovici leta 1921. se je izvozilo v Trst blaga v teži 603.000 stotov, uvozilo pa se ga je za 401.800 stotov. Ker se je izvozilo po večini le meso, žito in les, uvozila pa manufaktura, so te številke za nas zelo neugodne in vzrok visokemu stanju lire.

(Eksportni kredit Anglije) znaša za Rumunijo 1.575.530, za Češko 774.445, za Jugoslavijo 280.806 (393.128.400 naših kron), za Avstrijo 105.656 in za Madžarsko 354 tinitov šterlingov.

(Izvoz mal) je zaradi majhnega števila teh živali iz naše države prepovedan.

(Izvoz živine iz Češke) je vsled mobilizacije prepovedan.

(Mariborski živinski trg.) Na sedem dne 4. novembra je bilo pripelanih 254 prasičev, 2 kozi in 1 ovca. Cene so bile: prasičem: do 4 tedne starim 80 do 100 kron, od 5 do 6 tednov starim 100 do 200, od 4 do 6 mesecev starim 800 do 900, od 8 do 10 mesecev starim 1000 do 1200, eno leto starim 1800 do 2000 kron; plemenskim svinjam 26 do 28 kron za kilogram žive teže; polpitanim svinjam 34 do 36 kron za kilogram mrtve teže, kozam 200 do 400 kron.

(Rumunska živina.) Prevoz svinj iz Rumunije je prepovedan. Goveja živina, ovce in koze se smejo prevažati samo iz okraja Braşovo in iz severinskega komitata, ki sta na naši meji. Ta živina, ki se sme uporabljati samo v naših mejnih krajih, se mora takoj zaklati.

(Na Dunaju so cene živini silno narastle.) Ker se ne dovaža v zadnjem času vsled političnih razmer na dunajski trg nobena živina, zato se je le-ta silno podražila, in sicer od 40 do 70 avstrijskih kron pri kilogramu.

(Zitne cene v Somboru dne 3. novembra.) Pšenica 1200, stara kornuza od 950 do 960, nova kornuza za do-

mačo potrebo od 850 do 870 kron za 100 kilogramov. Moka št. 0 K 17-40, moka za kuho K 16-40 in krušna moka K 14-40 kilogram.

(Žitni elevatorji.) Neka ameriška družba se je ponudila naši državi, da zgradi velike in moderne elevatorje, v katerih se bo hranilo žito. Elevatorji, v katerih se moka ne more pokvariti, so tudi največjega pomena za trgovino z žitnimi izdelki. Toda ameriška družba zahteva za zgraditev elevatorjev take ugodnosti, da bi bili mi v resnici samo delavci za ameriške bogataše. Zato je treba ponudbo odkloniti, čeprav elevatorje nujno potrebujemo.

(Bolgarska žetev.) Po uradnih poročilih znaša letošnja žetev Bolgarske: 11.569.873 stotov pšenice, 2.131.163 stotov rži, 2.882.893 stotov ječmena, 1.635.000 stotov ovs, 8.734.400 stotov kornuza, 45.831 stotov riža in 1.457.462 stotov ostalega žita. Skupno torej 28.662.650 stotov.

(Vinska trgatve v ormoškem okraju) je zelo dobra. Vino, ki ga je več kot lani, je celo boljše kakor leta 1917. Vino ima od 18 do 23 stopinj sladkorja, kisline pa ne čez 8 tisočink. Cene moštu znašajo 20 do 23 kron za liter.

(Vinogradništvo v Nemčiji.) Površina vinogradov je znašala v Nemčiji leta 1920. 81.856 ha, leta 1921. pa 83.132 ha. Površina se je povečala torej za 1276 hektarjev.

(Industrijska kriza v Bosni.) Večina industrijskih podjetij v Bosni miruje. Tako počiva že precej časa delo v rudniku mangana v Dubošnici in v rudniku bakra v Kamenici. Premogovnik v Bukinji je prav tako zaprt. Ista usoda doleti premogovnik v Majevici, ki daje zelo dober premog. Premogovnik v Orehi dela le v zmanjšanem obsegu. Soline v Simnu počivajo. Tvorica vode v Lukovcu je ustavila obrat. Miruje tudi več žag. Brezposelnost se zaradi tega širi in skrajnji čas je že, da vlada to nezdravo stanje konča.

Obrtnik.

Za procvit obrtništva.

Vsled svojega zemljepisnega položaja in vsled svojih prirodnih posebnosti je naša dežela naravnost ustvarjena za razvoj obrtništva.

Zemljepisna lega nam daje možnost bogate meddeželne trgovine, ki je brez krepke obrti nemogoča, prirodna lastnost zemlje pa nam s svojimi vodnimi silami, rudami in drugimi sirovinami daje vse možnosti za razvoj dobre obrti. Ker poleg tega ne moremo vsled majhne rodovitnosti zemlje preživeti sebe, smo prisiljeni, si iskati zaslužek tudi v drugih poklicih, izmed katerih je nedvomno najvažnejši obrtniški poklic.

Obrt ima zlato dno in od obrti zavisi blagostanje ali beda dežele. Kljub temu pa še pri nas za razvoj obrti vse premalo stori in krivda ne leži samo na merodajnih krogih, temveč tudi na obrtnikih samih. Brezbrižnost vladnih krogov je sicer neoprostljiva, toda še slabša je malomarnost nekaterih obrtnikov, ki se nečejo in nečejo zavedati, da je treba vlado z močnimi obrtniški organizacijami prisiliti, da bo posvelila vse svoje moči razvoju obrti.

Brez dela ni jela in brez dela ni nobene organizacije. Če pa le-te ni, potem je brez moči obrtniški stan in obrtniki bodo slejkoprej le priorega raznim političnim strankam, dočim bo obrt še naprej pastorka v državi.

Zategadelj je nujno, da prično vendar enkrat obrtniki — mojstri in pomočniki — s sistematičnim in požrtvovalnim delom za svoje organizacije. Vsaka indolencija je vse obsojda vredna, ker ne škoduje samo posameznikom, temveč vsej obrti in s tem vsemu narodu.

Kako velike in lepe uspehe se more doseči z organizacijo! Da so dav-

ka na poslovni promet oproščeni obrtniki, je zasluga obrtnikov, ki so se pridružili SKS. in potem nje dosegli ta uspeh. Kakšne uspehe bi se dalo še doseči, če bi bili vsi desetisoči slovenskih obrtnikov združeni v eni stranki! Vprašanje bolniških blagajin bi bilo n. pr. tudi že davno rešeno tako, kakor zahteva interes obrtnikov.

Zaradi tega je predpogoj vsemu združitvi vseh obrtnikov v enotno in močno organizacijo. «Obrtniki, združite se!» bodi naš prvi klic.

Ko pa bo združenje doseženo, pa bo treba delati na to, da bo organizacija uspevala in da bo v korist obrtniški misli. Njo imejte vedno pred očmi, njej posvetite svoje moči, če hočete, da bo obrt v Sloveniji zavetela in naše narodno gospodarstvo se izboljšalo!

Obenem s politično zavednostjo pa se mora razširiti tudi strokovno znanje. Obrtno šolstvo in skrb za širokovno naobrazbo obrtnikov morata biti naši praktični zahtevi.

Ker je obrt temelj narodnega blagostanja, zato skrbite za njen procvit vsi, ki imate moč in možnost za to.

Predvsem pa: Obrtniki vseh strok, združite se! Mojstri in pomočniki, vsi v organizacijo!

Obrtniške vesti.

(Vsem obrtnikom — mojstrom in pomočnikom!) Tako v interesu obrtniške misli kakor tudi v interesu obrtnikov samih prosimo vse prijatelje, da nam poročajo redno o vsem, kar zadeva obrtniški stan. Izporočajte nam, če se Vam godi krivica, naznanite nam svoje zahteve, ker mi bomo vselej in odločno zastopali Vašo dobrobit! Poročajte tudi o svojih organizacijah, da po poročilih v listih pomnožite zanimanje zanje! Mojstri in obrtniki! Postanite naši redni dopisniki, zakaj korist obrtništva zahteva to!

(Ustanovni občni zbor zadruge sedlarjev, jermenarjev, bičarjev in ličarjev voz) je bil dne 30. oktobra

v Ljubljani. Za predsednika je bil izvoljen g. Leopold Šega, sedlar v Ljubljani. Redne seje bodo vsako prvo nedeljo v mesecu, in sicer v «Prešernovi sobi» gostilne «Novi svet» v Ljubljani (Gospodarska cesta). Kdor bo neupravičeno izostal od seje, bo moral plačati globo 40 kron.

(Ustanovni občni zbor zadruge tesarskih mojstrov) je bil dne 27. oktobra v Ljubljani. Za predsednika je bil izvoljen g. Franc Ravnikar, ki se je z lepim govorom zahvalil vsem, ki so pripomogli k ustanovitvi zadruge, imenoma gg. dr. Fuchsu, Franchettiju in Weisbacherju.

(Vloge obrtniških združenj kolka proste.) Delegat trgovinskega ministra dr. Marn objavlja, da so vse vloge in priloge v obrtno-zadružnih zadevah kolka proste.

(Čevljarji.) Urad za pospeševanje obrti je poslal vsem čevljarjem za drugim povpraševalne pole, da se dožene, če bi mogli čevljarji prevzeti nabavo za vojsko in mornarico. Opozorjamo vse čevljarje, naj izpolnijo pole, ker je največje važnosti, da si naše obrtništvo prisvoji vse vojne dobave.

(Dobava gorilnega špirta.) Ker se je špirit znatno podražil, prekrbi obrtnikom urad za pospeševanje obrti cenejši špirit. Kdor izmed obrtnikov reflektira na ta špirit, naj prijavi potrebno količino špirta najkasneje do dne 12. novembra uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22.

(Novo srečo in novo veselje do življenja) dobi vsaka dama, če olepša svojo zunanost, ker tako vsakomur bolj ugaja. Zelo in vedno se hvalijo priljubljena Fellerjeva sredstva za nego lepote, kakor «Elsa»-lilijno mlečno milo, «Elsa»-obrazna pomada, «Elsa»-tanochina pomada za rast las. Vse te predmete razpošilja Evgen V. Feller, lekarnar v Stubici donji, Elsa-trg št. 344 (Hrvaško).

Tisotni ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 26 let Fellerjev „Elsafluid“

Fellerjev „Elsafluid“
kot lepoto (kosmetikum)

za nego zob, zobnega mesa in glave ter kot dodatek k vodi za umivanje, ker učinkuje zaradi svojega antiseptičnega, čistilnega in osvežujočega delovanja kar najbolje. Ravno tako je priljubljen kot krepko, blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje
hrbta, rok, nog in celotnega telesa. „Elsafluid“ je mnogo močnejši in učinkovitejši nego francosko žganje in sploh najboljše sredstvo te vrste. Tisočera priznanja! Z zamaškom in poštino za vsakega:

3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica 48 K.

Za prodajalce:

12 dvojnih steklenic ali 4 specialne steklenice 168 K
24 dvojnih ali 8 specialnih steklenic 280 K
36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 394 K
POSTNINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.
PRIMOT: Elsa obliži za kurja očesa po 5 K in 7 K 50;
Elsa mestolni kličič 12 K; Elsa polipalni prašek 11 K;
Elsa ribje olje 35 K; Elsa usta voda 36 K;
Elsa kolonjska voda 41 K; Elsa umski miris 41 K;
Elsa glicerol po 6 in 30 K; Lysol, Lysolform 30 K; ki-
neški čaj 3 K; Elsa mlačni prašek 15 K; sirup za
podgane in miši po 8 in 12 K.

EVGEN V. FELLER, lekarnar.
STUBICA donja, Elsa-trg št. 344 (Hrvaško).

Na prodaj ima
1500 kg lepega krompirja
Frane Bregar v Znojnih št. 10, p. Krka.

„Ilirija“,
lesna trgovska in industrijska družba v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 8 (pred sodnijo),

kupuje
hlode vsake vrste, stoječ in tesan les in deske ter sprejema tudi komisijska naročila.

Pozor! Pozor!

„Ekonom“

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani.

P. Z. Z. O. Z.,
ima v zalogi več vagonov raznovrstnega pralnega mila izborne kakovosti po teh-le zelo ugodnih cenah:

36 K, 34 K in 32 K
za kilogram.

Milo se nahaja v zabojih po 50 kg, odajamo ga pa tudi manjše količine.

Po nizki ceni dobite
potovalne košare
lastnega izdelka,
več vrst žime in
morske trave (afrik)

pri Antonu Merharju, pletarju v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 22.

Trgovina z železnino
Erjavec & Turk

„pri zlati lopati“

v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 7
nasproti križančkov cerkve (prej Hammer
schmidt-Mühleisen).

Zaloga cementa in karbida.

Kmetovalci!

Blaznikova Velika Pratika za leto 1922. je izšla.

Letošnja izdaja se odlikuje po slikah iz naše domovine in je posvečena poznanju naše države. Bivša Avstrija nam je s vsemi sredstvi zapirala pogled na naše sedanje dežele, tako, da je le malo Slovencev, ki poznajo našo bogato domovino, zato si je štela «PRATIK» v dolžnost, da s podrobnim opisom naših južnih krajev seznaní svoje bralce s našo obširno domovino. — Tudi letošnja izdaja stane 8 K.

Kmetovalci! Ne pozabite, da je Blaznikova Velika Pratika
Vaše najstarejše kmetsko glasilo!

Pratika se dobiva skoro v vseh trgovinah; kjer bi je pa ne bilo dobiti, naj se naroči naravnost v tiskarni J. Blaznika naslednikov v Ljubljani, Breg št. 12.

Brzjav
iz
Češkoslovaške!

Svetovnoznaní poljedelski stroji
združenih tvornic

Fr. Melichar-Umrath & Co.,
kakor izvirni Melicharjevi sejalni stroji, Melicharjevi stroji za košnjo,

Umrathove lokom bile, mlaticinice, s amoremnice itd.

so

na potu v Slovenijo.

Iščejo se zastopniki!

Dopisi naj se pošiljajo začasno na naslov:

Fr. Melichar-Umrath & Co.,
Brandys n. L., Češkoslovaška.

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 16
se priporoča za naročila vizitk, trgovskih pisem in kuvert ter vseh vrst tiskovin.

I. SANDRIN
LJUBLJANA
velika zaloga vsakovrstn ga
tuzemskega in inozemskega USNJA
na debelo
MESTNI TRG 6

Menjalnica
Slovenske eskomptne banke
Ljubljana
Telefon Int. št. 3
Telefon Int. št. 3
nasproti glavnega kolodvora
kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah, sprejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.

Kapital: K 20.000.000
SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA
INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU
LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1
DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA
IZVRŠUJE VSE BANONE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE
Rezerve okrog K 6.000.000